

KRZ w celu przyspieszenia wydania zaległych od 1975 r. zeszytów tej Księgi.

W sprawach różnych Komisja zaakceptowała m. in. ustalenia z wizji terenowej rezerwatu „Stawy Milickie”, przeprowadzonej przez zespół pod kierunkiem prof. dra K. Dobrowolskiego, dotyczące odstrzału redukcyjnego niektórych gatunków ptaków i odłowu pizmaków, nadmiernie występujących na terenie tego rezerwatu w związku z prowadzoną tam intensywną hodowlą ryb. Zaakceptowano także ustalenia zespołu pod kierunkiem prof. dr T. Wilgata w sprawie lokalizacji projektowanego rezerwatu konika polskiego w Roztoczańskim Parku Narodowym.

Komisja zwróciła się również do Departamentu Ochrony Przyrody o przygotowanie wystąpienia resortu leśnictwa i przemysłu drzewnego do kierownictwa Telewizji Polskiej lub do Prezesa Rady Ministrów o wprowadzenie zakazu emisji filmu pt. *Matecznik*, o żubrach w Puszczy Białowieskiej, gdyż zawiera on sceny sprzeczne z ideą ochrony przyrody i jej humanitarnym sensem.

Komisja Ochrony i Kształtowania Krajobrazu, na posiedzeniu w dniu 26 listopada 1981 r. pod przewodnictwem prof. dr K. Zabierowskiego ponownie rozpatrywała założenia programowo przestrzenne Drawskiego Parku Krajobrazowego w województwie koszalińskim. W dyskusji skoncentrowano uwagę przede wszystkim na sprawach korekty granicy Parku, zagospodarowania turystycznego oraz kierunków rozwoju gospodarki rolnej na tle uwag zawartych w koreferacie prof. dra K. Zabierowskiego. Zwrócono się do zespołu autorskiego omawianej dokumentacji o możliwie wnikliwe przeanalizowanie i wykorzystanie spostrzeżeń i uwag zawartych w koreferacie, szczególnie w odniesieniu do propozycji szerszego zaspokojenia potrzeb turystyki krajoznawczej oraz konieczności rozwinięcia studium rozwoju gospodarki rolnej w dostosowaniu do wymagań ochrony przyrody.

Witold Kucharski

II Symposium Ochrony Ekosystemów Leśnych

W dniach 7 i 8 grudnia 1981 r. w Rogowie k. Koluszek odbyło się drugie już Symposium poświęcone ochronie ekosystemów leśnych, którego organizatorem był Instytut Ochrony Lasu i Drewna SGGW-AR w Warszawie. Intencją tego forum, skupiającego kilkudziesięciu badaczy lasu, była wymiana doświadczeń między leśnikami, ekologami i pracownikami naukowymi zajmującymi się ochroną przyrody. Symposium zainaugurował wykład teorii organizacji i funkcjonowania ekosyste-

mów przedstawiony przez prof. P. Trojana. Autor zaprezentował zarys swojej interesującej koncepcji homeostazy ekosystemów. W toku dyskusji podkreślono, że główną zaletą przedstawionej koncepcji jest możliwość zunifikowanej interpretacji zjawisk zachodzących na każdym poziomie organizacji biologicznej od osobnika po ekosystem. Prof. A. Szujewski przedstawił następnie niezwykle istotne zagadnienie wyboru metod sterowania ekosystemami leśnymi, gdzie celem sterowania jest stabilizacja zgrupowań owadów fitofagów zagrażających stabilności całego ekosystemu.

Kolejne wystąpienia dr hab. A. Leśniaka i dr J. Szyszko zaprezentowały słuchaczom dwa różne aspekty badania struktury zgrupowań leśnych biegaczowatych *Carabidae*. Drugi z autorów postawił tezę sugerującą, że wyręb drzewostanu powinien być skorelowany nie tylko z wiekiem drzew lecz przede wszystkim ze stopniem dojrzałości ekosystemu, bowiem w znacznej części badanych przez autora stuletnich drzewostanów przygotowanych do wyrębu zespoły *Carabidae* zachowały cechy zgrupowań prymitywnych, charakterystycznych dla znacznie młodszych drzewostanów.

Następna grupa referatów obejmowała zagadnienia zastosowań metod pozwalających na określenie struktury ekosystemu dla celów ochrony lasu. Profesor S. Wiąckowski przedstawił wypracowane przez siebie metody zmian w środowisku zwiększające liczebność owadów drapieżnych i pasożytniczych, a zarazem zmniejszające prawdopodobieństwo wystąpienia masowych pojawów szkodników. Prof. J. Burzyński zaprezentował wyniki zastosowania ogniskowo-kompleksowej metody ochrony lasu z punktu widzenia jej skuteczności w ograniczeniu liczebności szkodliwych owadów. Prof. J. Wiśniewski przedstawił obszerny przegląd piśmiennictwa dotyczącego wpływu kolonizacji mrówek w lasach na pojawy szkodników i wreszcie dr hab. J. Karczewski wyliczył metody kształtowania fitocenozy leśnych zwiększające liczebność oraz efektywność działania pasożytów. Na marginesie tych wystąpień warto podkreślić wagę prezentowanych zagadnień z punktu widzenia biocenozy leśnej. Wypracowywane metody ochrony lasu przed szkodnikami idą po myśli postulatów ekologów i ludzi nauki zajmujących się ochroną przyrody. Wzrost skuteczności tych metod pozwoli być może wyeliminować z gospodarki leśnej na stałe tak niebezpieczne i trudne do przewidzenia w skutkach chemiczne metody ochrony lasu.

Kolejna sesja poświęcona była roli mrówek z grupy *Formica* w ekosystemie leśnym. Dr S. Mazur przedstawił badania nad wpływem pożarów leśnych na zgrupowania tych owadów, dr T. Podkówka zajął się wpływem stosowanego w leśnictwie insektycydu „Ambusch 25 EC” na mrówki, mgr inż. W. Szczepański przedstawił swe badania nad mrówkami zasiedlającymi leśny pas ochronny Górnolśląskiego

Okręgu Przemysłowego. Prezentowane referaty wraz z wypowiedzią prof. J. Wiśniewskiego z poprzedniej sesji wywołały wśród zgromadzonych burzliwą dyskusję na temat rzeczywistej roli mrówek w redukowaniu liczebności fitofagów zagrażających drzewostanom.

Kolejna sesja grupowała prace poświęcone roli owadów w sukcesji i rozwoju drzewostanu. Dr Z. Witkowski na podstawie badań sukcesji wtórnej biocenozy grądu w Puszczy Niepołomickiej doszedł do wniosku, że obowiązująca obecnie koncepcja ochrony rezerwatowej ekosystemów leśnych powinna zostać zmodyfikowana. Oparte na podobnej metodyce badania sukcesji wtórnej w Puszczy Białowieskiej przedstawił zespół dr K. Wołek i mgr J. Gotowski. Dwa pozostałe referaty sesji dotyczyły zmian w składzie gatunkowym wybranych grup owadów: skoczogonków (dr A. Czarncki) i endopasożytów dwu gatunków szkodników leśnych (dr A. Kolik) zachodzących w toku rozwoju drzewostanu.

Na kolejnej sesji zaprezentowano wykład prof. Z. Sierpińskiego omawiający wpływ zabiegów hodowlanych w leśnictwie na stan zdrowotny i sanitarny lasu. Następnie dr J. Chłodny przedstawił niezwykle pracochłonne wyniki badań nad entomofauną upraw wybranych gatunków drzew w zależności od sposobu prowadzenia wyciętu i zagospodarowania uprawy.

Sesja zamykająca obrady poświęcona była w całości wpływowi pożarów leśnych na entomofaunę. Dr J. Szyszko przedstawił wyniki badań nad biegaczowatymi, dr H. Tracz nad entomofauną ściółki, mgr inż. A. Szpojda nad owadami podkorowymi i prof. A. Szujecki w najobszerniejszym opracowaniu przedstawił wpływ pożarów leśnych na główne grupy troficzne owadów glebowych. Wszystkie badania wykazały, że pożary o umiarkowanej sile ognia nie stanowiły żadnego zagrożenia dla badanych organizmów, jedynie sztucznie prowokowane silne pożary eliminowały znaczną część osobników i wpływały na całkowitą przebudowę składu gatunkowego entomofauny na pożarzysku.

Podsumowując Sympozjum należy z pełnym przekonaniem stwierdzić, że spełniło ono cel założony przez organizatorów. Prezentowane referaty oraz swobodna dyskusja między leśnikami, ekologami i przyrodnikami zajmującymi się ochroną przyrody pozwoliły skonfrontować własne i środowiskowe poglądy z poglądami innych badaczy zajmujących się funkcjonowaniem czy ochroną ekosystemów leśnych. Należy żałować, że grupę najmniej liczną wśród uczestników sympozjum tworzyli przedstawiciele ochrony przyrody.

Zbigniew Witkowski